

RIKTLINJE

NAMNGIVNING AV VÄGAR, PLATSER OCH BYGGNADER

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
MSN-2024-00197	2024-10-16	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	Klimat- och miljödirektören
Riktlinje	Namngivning av vägar, platser och byggnader			

Namngivning av vägar, platser och byggnader

Dokumentets syfte

Att säkerställa att kommunal namngivning genomförs på ett förankrat och tydligt sätt och i rätt tid.

Dokumentet gäller för

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden och namnberedningsgruppen

Kommunal namngivning - ansvarsfördelning

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för och fattar beslut vid namngivning av gator, vägar, allmänna platser, skolbyggnader och kommunens offentliga byggnader. Vid ändring av befintliga ortnamn ska det tidigare namnet upphävas genom beslut i Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Namnberedningsgruppen består av förtroendevalda från Miljö- och stadsbyggnadsnämnden och tjänstemän från lantmäterienheten. Namnberedningsgruppen sammanträder vid behov innan den politiska beredningen. Handläggare på lantmäterienheten bereder ärendet, sköter remisser, och förslag samt är sammankallande. Namnberedningens förslag ligger som beslutsunderlag.

Lantmäterienheten ansvarar för att kommunens kartdatabas och adressregister ajourhålls med beslutade namn. Registreringen av gatu-/vägnamn och adressplatsnummer sker i Lantmäteriets adressregister och i Nationell vägdatabas.

Önskemål om nya gatu-, väg-, områdesnamn med mera kan lämnas från allmänheten. Önskemålen ska skickas till lantmäterienheten för handläggning.

Offentlig namngivning bedrivs förutom av kommunen av bland andra Lantmäteriet och Trafikverket.

Termer och begrepp

Ortnamn avser en benämning på en bestämd geografisk plats och är alltså ett samlade begrepp för alla geografiska namn. Ortnamn särskiljer, identifierar och lokaliserar platser. Namnen är också en viktig kulturhistorisk källa och utgör en del av vårt kulturarv.

Kategorinamn är ortnamn som ämnesmässigt hör ihop. De behöver inte ha en naturlig koppling till området.

Memorialnamn är ortnamn som ges till minne av en allmänt eller lokalt historiskt betydelsefull person, i syfte att hedra personen.

Ortnamnsrådet är ett rådgivande samarbetsorgan inom ortnamnsvården med syfte att främja god ortnamnsred. Ortnamnsrådet har tagit fram en handledning för tolkning och tillämpning av hänsynsparagrafen God ortnamnsred, 1 kap. 4 § i kulturmiljölagen (1988:950, ändrad 2013:548). I rådet ingår representanter för Lantmäteriet, Institutet för språk och folkminnen, Riksantikvarieämbetet, Sametinget, Sveriges hembygdsförbund, Sveriges kommuner och regioner, Trafikverket och universiteten.

Riktlinjer

Vid namngivning ska ”god ortnamnsred” i enlighet med 1 kap. 4 § i kulturmiljölagen (1988:950) iakttas.

Vid namngivning av gator och vägar, allmänna platser, byggnader och anläggningar med mera ska följande riktlinjer tillämpas:

Namnen ska:

- om möjligt vara anknutna till lokal kulturhistoria.
- vara lokaliserande i sig själva
- vara lätta att uppfatta, uttala och minnas
- vara lätta att skriva
- vara unika i kommunen
- inte kunna förväxlas med andra namn
- inte inbjuda till löje eller ge anledning till obehagliga associationer
- vara språkriktiga och följa svenska skrivregler
- vara tidlösa och kunna stå sig över tiden
- inte kunna associeras med företagsnamn
- hävdvunna namn bör beaktas vid nybildning av ortnamn

För kortare återvändsgator/kvartersvägar fastställs i regel inte egna namn. Belägenhetsadresser ges då efter intilliggande ”större” väg.

a. Särskilda riktlinjer för memorialnamn

Ortnamnsrådet uppmanar till försiktighet och eftertanke när det gäller namngivning med memorialnamn.

- Memorialnamn ges inte efter levande personer. Personen som ska hedras bör ha varit död i minst 3-5 år.
- Personen som ska hedras genom memorialnamn ska vara värd att ihågkommas. Personen bör ha en stark anknytning till platsen.
- Det kan finnas fall då det är motiverat att hedra en person som inte är allmänt känd men som har betytt mycket för platsen eller på annat sätt haft en stark anknytning till densamma.
- Namnen ska vara språkligt lätthanterliga och inte för långa.
- Jämställd namnsättning samt en spegling av den samhälleliga mångfalden bör eftersträvas.

b. Ändring och upphävande av befintliga ortnamn

God ortnamnsred innebär enligt kulturmiljölagen att allmänt erkända ortnamn inte ska ändras utan starka skäl. En anledning till att se över befintliga ortnamn, till exempel vägnamn, kan vara vid förändringar av vägnätet i samband med nya eller ändrade detaljplaner, eller vid utbyggnader och andra förändringar i samhället. Ett annat skäl kan vara utifrån säkerhets- eller trygghetsaspekter, om det finns risk för förväxling för polis, räddningstjänst m fl. Kommunen ska samråda med berörda vid en eventuell ändring.
